



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobců: **a) A. K., b) nezl. A. B., c) nezl. V. K.**, nezletilí žalobci zastoupeni žalobkyní ad a) jakožto zákonnou zástupkyní, všichni zastoupeni JUDr. Lumírem Červenkou, advokátem se sídlem Kladno, Saskova 1625, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 22. 1. 2003, č. j. OAM-153/AŘ-2002, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 1. 2004, č. j. 46 Az 409/2003-27,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobci **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Odměna advokáta JUDr. Lumíra Červenky **s e u r č u j e** částkou 4 950 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 22. 1. 2003, č. j. OAM-153/AŘ-2002, ministr vnitra zamítl rozklad žalobců a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2001, č. j. OAM-2538/VL-07-C10-2001. Tímto rozhodnutím žalovaný neudělil žalobcům azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Současně žalovaný rozhodl tak, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra žalobci citovali řadu ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, účinného do 31. 12. 2005 (dále jen správní řád), která správní orgán v řízení porušil a trvali na tom, že splnili zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 a § 14 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Ke skutkovým důvodům odkázali na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru, rozklad proti rozhodnutí žalovaného a další spisový materiál. Dále poukázali na nesprávnost posouzení jejich důvodů pro udělení azylu jako důvodů čistě ekonomických. Ve správním řízení uváděli, že měli problémy jako rodina, a to kvůli otci nezletilých žalobců V. B., který je slovenské národnosti a rovněž podal žádost o udělení azylu. Měl problémy kvůli svému podnikání a své národnosti. Tato skutečnost dopadala na celou rodinu. Jejich důvody tak měly být posuzovány společně. Navrhli, aby soud rozhodnutí ministra vnitra zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 1. 2004 žalobu zamítl. V řízení před správním orgánem neshledal krajský soud vady vytýkané žalobci ani jiné vady, pro které by měl napadené rozhodnutí zrušit; v odůvodnění rozsudku se rovněž ztotožnil se žalovaným v posouzení důvodů, pro něž žalovaný neudělil žalobcům azyl, resp. na ně nevztáhl překážku vycestování. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobci ve správním řízení ani netvrdili důvody pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Příčina odchodu žalobců ze země původu tkvěla v ekonomické situaci v zemi. V žalobě nově uvedenou skutečnost, že otec nezletilých žalobců měl problémy kvůli své slovenské národnosti, žalobci ve svých předešlých výpovědích či podáních (včetně rozkladu) nezmínili, soud proto toto tvrzení považoval za účelové. Ministr vnitra po provedeném řízení usoudil, že azyl nelze žalobcům udělit, neboť nesplňují podmínky pro udělení azylu podle § 12, § 13, § 14 zákona o azylu, a dále neshledal ani překážku vycestování podle § 91 zákona o azylu, a krajský soud mu dal po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rámci žalobních bodů svým rozsudkem za pravdu.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podali žalobci (dále též stěžovatelé) včas kasační stížnost. Namítli, že otec nezletilých žalobců se nemůže vrátit s rodinou, tj. se žalobci do vlasti z obavy před uvězněním, což již dříve uváděli. Správní orgány ani soud však toto tvrzení neprověřili, a to především výsledkem jmenovaného. Vzhledem ke zprávě Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, hrozí žalobkyni A. K. a jejímu druhovi (otci nezletilých žalobců) po návratu do vlasti vězení, kde jsou vážně porušována lidská práva pracovníky vězeňské služby. Krajský soud došel k nepřezkoumatelnému závěru, že tvrzení žalobců je účelové. Postupem správních orgánů ani soudem nebyly dostatečně objasněny okolnosti k posouzení překážky vycestování. Dále poukázali na skutečnost, že ve správních řízeních byli nezletilí žalobci zastoupeni pouze matkou, aniž bylo zjištěno, zda jejich otec je ve svých rodičovských právech omezen. Z uvedených důvodů navrhli, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobci též požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Soud se ztotožnil se závěrem správních orgánů i krajského soudu o neexistenci překážek vycestování. Z údajů uváděných stěžovateli v návaznosti na Zprávu Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2000, ze dne 25. 2. 2001, nevyplynuly důvody zakládající překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu, spočívající zejména v tom, že by stěžovatelé (či pouze stěžovatelka A. K. a její druh) byli nuceni vycestovat do státu, v němž by byl ohrožen jejich život nebo svoboda z důvodu jejich rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo kde by jim hrozilo nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Z návrhu na zahájení řízení o udělení azylu, z písemného prohlášení, jakož i z protokolu o pohovoru vyplynulo, že stěžovatelé uváděli pouze ekonomické důvody. V rozkladu pak poukázali též na skutečnost, že otec nezletilých stěžovatelů podnikal, měl však dluhy a také problémy se soukromými osobami (mafie), které od něj vyžadovaly výpalné. Proto se báli vrátit domů. Tyto tvrzené skutečnosti však nenaplnují podmínky pro vztahení překážky vycestování taxativně stanovených v § 91 zákona o azylu, jak správně uzavřely správní orgány. V žalobě pak stěžovatelé nově uvedli jako jednu z příčin jejich problémů slovenskou národnost otce nezletilých stěžovatelů. Soud nijak nepochybil, když toto tvrzení považoval za účelové, svůj postup v tomto ohledu též náležitě odůvodnil. Ostatní v žalobě uplatněné skutečnosti a námitky pak ve vztahu k překážce vycestování řádně přezkoumal.

Azylové řízení slouží k mezinárodní ochraně pronásledovaných osob, a pokud se taková osoba dožaduje azylové ochrany, je jejím zájmem vylíčit ve správním řízení všechny rozhodné skutečnosti. Stěžovatelé měli v průběhu správního řízení reálnou možnost poukázat na vztah jejich problémů ke slovenské národnosti otce nezletilých stěžovatelů, tak ovšem neučinili. Z informací o zemi původu shromážděných žalovaným nevyplynula existence objektivní hrozby po případném návratu stěžovatelů do země původu, a to ani ve světle jejich tvrzení ve správním řízení.

Řízení před správními orgány i před krajským soudem tak netrpěla vadami stěžovateli namítanými.

Tvrzení v kasační stížnosti o tom, že po návratu do vlasti hrozí stěžovatelce A. K. a jejímu druhovi vězení, kde jsou pracovníky vězeňské služby vážně porušována základní lidská práva, stěžovatelé v řízení před krajským soudem a ostatně ani v řízení správním neuvedli. Protože tyto skutečnosti uplatnili až poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí krajského soudu, Nejvyšší správní soud k nim nepřihlížel (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Stěžovatelé dále namítli vadu správního řízení spočívající v zastoupení nezletilých žalobců pouze matkou, aniž bylo zjištěno, zda je jejich otec ve svých rodičovských právech omezen. Tuto námitku však stěžovatelé v žalobě neuplatnili. Z pohledu přezkumu kasačním soudem jde o nový právní důvod, který stěžovatelé neuplatnili v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohli. Takový důvod kasační stížnosti je nepřipustný (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud tedy shledal všechny námitky stěžovatelů dílem nedůvodnými, dílem nepřipustnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační

soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměli úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Žalobcům byl pro řízení o výše uvedené kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.).

Výše odměny byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby společné pro tři zastupované žalobce spočívající v převzetí a přípravě právního zastoupení a v písemném podání týkajícím se věci samé ze dne 28. 5. 2004, a náhrady hotových výdajů, tedy ve výši 6 x 800 Kč a 2 x 75 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), d), 12 odst. 4, § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 4 950 Kč.

Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2006

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu